

неплатоспроможності страхових компаній, внутрішньої нестабільності. За 2019 рік сума отриманих страховиками валових премій зі страхування життя – 4 624,0 млн грн, а станом на 31.06.2021 сума отриманих страхових премій становила – 2,7 млрд. Отож, спостерігаємо незначне збільшення сум страхових премій.

Розглядаючи діяльність банківських установ у сфері недержавного пенсійного страхування відзначимо, що останнім часом все більше банків пропонують своїм клієнтам відкриття пенсійних депозитних рахунків для накопичення пенсійних заощаджень, але у зв'язку з кризовими явищами та низькими доходами громадян, даний вид послуг є все ще не достатньо розвиненим.

Отже, проаналізувавши сучасний стан недержавного пенсійного страхування, діяльність пенсійних фондів недержавної форми власності та страхових компаній, зазначимо, що на сьогоднішній день недержавне пенсійне страхування в Україні є не дуже популярною практикою серед громадян, але навіть попри це, недержавні пенсійні фонди та страхові компанії показують приріст по залученні кількості осіб, відкритті договорів та сумі акумульованих коштів. На нашу думку, для розвитку системи недержавного пенсійного забезпечення необхідно підвищувати рівень фінансової грамотності серед населення, сприяти підвищенню довіри людей до фінансово-кредитних установ.

У цілому, розвиток недержавного пенсійного забезпечення позитивно впливатиме на економічне становище в країні, підвищення якості життя населення та призведе до зміцнення соціального захищення населення.

Перелік використаних джерел:

1. Про недержавне пенсійне забезпечення: Закон України від 09.06.2003 р. № 1057-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/105715?ed=20060114>
2. Підсумки розвитку системи недержавного пенсійного забезпечення станом на 31.03.2021. URL: https://www.nssmc.gov.ua/npf_1_kv-2021
3. Підсумки страхового ринку України за 1 півріччя 2021 року: \$ 925 млн премій. URL: <https://tbt-broker.com/news/itogi-strahovogo-rynka-ukrainy-za-1-polugodie-2021-goda-925-mln-premij>

УДК 330

Могильська Василина

студентка групи ППс-31

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

м. Тернопіль, Україна

Науковий керівник: Тимошик Наталія

кандидат економічних наук, доцент

доцент кафедри економіки та фінансів

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

м. Тернопіль, Україна

Vasylyna Mohylska

student of group PPs-31

Ternopil Ivan Puluj National Technical University

Ternopil, Ukraine

Scientific supervisor: Nataliia Tymoshyk

PhD (Economics), Docent

Associate Professor at the Department of Economics and Finance Department

Ternopil Ivan Puluj National Technical University

Ternopil, Ukraine

ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ

INVESTMENT POTENTIAL OF INSURANCE COMPANIES

Одним із головних завдань України для забезпечення економічного зростання є подолання інвестиційної кризи. Зараз у нашій державі роль страховика-інвестора є недооціненою на загальнодержавному рівні і на рівні менеджменту компанії страхування.

Інвестиційний потенціал страхової компанії – це сукупність коштів, які є тимчасово вільними в залежності із страховими зобов'язаннями. Його можна визначити комплексом динамічних й статичних показників розвивання компанії страхування, що містять в собі вартість активів, їхню структуру та використання, динаміку змін тощо.

Однією з умов забезпечення платоспроможності страхових компаній відповідно до українського закону "Страхування" є встановлення страхового резерву, достатнього для майбутніх виплат страхових внесків, страхових виплат та належне їх укладання відповідно до принципу диверсифікації, оборотності, здатність до ліквідності та прибутковості.

Перший принцип інвестиційної діяльності - це принцип безпеки. Це стосується активів, що покривають страхові резерви та вільних активів. Цей принцип забезпечує найбільш надійне розподіл активів та забезпечує їх повну віддачу.

Другий принцип - це рентабельність інвестицій. Активи, розміщені страховиком відповідно до принципу безпеки, також повинні забезпечувати стабільний і достатньо високий дохід.

Третій принцип - ліквідність об'єктів інвестування. Страхові компанії завжди повинні мати надійні, високоприбуткові активи, щоб забезпечити їх легке перетворення в готівку, щоб забезпечити своєчасну виплату страхових сум за договором.

Четвертий принцип - диверсифікація інвестиційної діяльності. Він використовується для розподілу страхових резервів між різними видами інвестицій для мінімізації інвестиційних ризиків, забезпечуючи тим самим фінансову стабільність, високу прибутковість та належний рівень ліквідності інвестиційного портфеля страхової компанії.

Інвестиційна і страхова діяльність взаємопов'язані між собою навіть тоді, коли першою метою є отримання прибутку, а другою – захист від ризиків та покривання збитків.

У цьому випадку для забезпечення платоспроможності мають бути дотримані такі умови:

- 1) наявність статутного фонду, що сплачується страховою компанією-резидентом або маржі філії страхової компанії-нерезидента та гарантійного фонду страхової компанії;
- 2) створення страхових резервів, достатніх для майбутніх виплат страхових сум і страхових відшкодувань;
- 3) перевищення фактичного запасу платоспроможності страховика над розрахунковим нормативним запасом платоспроможності [1].

Незначний розвиток інвестиційного потенціалу страхових компаній в Україні пояснюється такими причинами:

- недорозвинутий фондовий ринок і обмеженість ефективних інструментів фонду;
- суворе державне регулювання процесу розподілу коштів страхових резервів;
- низький рівень державного регулювання інвестиційних процесів;
- недостатність інформації про об'єкти інвестування;
- присутність високих інвестиційних ризиків.

Втрата активів чи зниження їхньої вартості призведе до того, що розмір зобов'язань страховика не відповідатиме величині активів, які мали б забезпечити їх виконання. Так само, це збільшить ризики невиконання зобов'язань страховиками перед тими хто страхуватиме відповідно до укладених договорів. Тоді виникатиме потреба змінити вимоги до якості активів та підвищити вимоги щодо їхньої диверсифікації.

Інвестиційна діяльність відіграє ключову роль у забезпеченні сталого економічного зростання та ефективної реалізації політики економічних реформ. Для того, щоб особлива позиція в інвестиційному процесі належала страховій компанії, вона мобілізує більшість фінансових ресурсів юридичних та фізичних осіб і спрямовує їх до різних видів інвестицій, виконуючи функції інституційних інвесторів.

Головною перешкодою для збільшення інвестиційної діяльності страхових компаній є складне економічне становище країни. Фінансова нестабільність, наявність високих інвестиційних ризиків, нерозвиненість фондового ринку призвели до консервативності управління страховими компаніями інвестиційних портфелів та неефективного розподілу

страхових резервів. Як важливий системний компонент фінансової інфраструктури, страхові компанії повинні підвищити свою ефективність за рахунок збільшення ресурсної бази та оптимізації структури розподілу накопичених коштів.

Активізація інвестиційної діяльності страховими компаніями тісно пов'язана зі зростанням попиту на послуги зі страхування життя, оскільки резерви страхування життя мають довгострокову основу. Проблему залучення цих джерел інвестицій слід вирішити шляхом запровадження стимулів для фізичних та юридичних осіб, переважно оподаткування. Адже дослідження показують, що показники розвитку цього сектору страхового ринку повністю залежать від фінансового стану населення та соціально-економічного стану країни.

Видно, що страхові компанії безпосередньо стикаються з великими труднощами на етапі відбору фінансових активів. При цьому вони намагаються приймати фінансові рішення високого рівня в найбільш ризикованих сферах інвестування для досягнення своїх інвестиційних цілей. Страхові компанії використовують більшу частину своїх страхових резервів на банківські депозити та інвестують у державні цінні папери. Невеликий розмір та низька ліквідність ринку цінних паперів компанії у поєднанні з борговим характером вітчизняної економіки змусили їх обрати прості та доступні фінансові інструменти. Збереження технічних та математичних резервів на банківських депозитних рахунках або в іноземній валюті - це засіб економії та захисту від інфляційних ризиків, але він не забезпечує реального збільшення капіталу, наприклад, інвестування в акції. Страхові компанії мають перевагу перед іншими інституційними інвесторами - вони можуть торгувати на фінансовому ринку з довгостроковою тенденцією (зазвичай більше одного року), тому ймовірність збитків у кілька разів нижча, ніж у короткострокових періодах інвестування. Українським вченим і практикам страхові компанії слід ретельно і критично переглянути досвід інвестиційної діяльності іноземних партнерів, щоб значно зміцнити внутрішній ринок страхових послуг.

Перелік використаних джерел:

1. Коваленко Ю. М., Літвін Я. А. Фінансово-інвестиційний потенціал страхових компаній в Україні. *Збірник наукових праць Університету державної фіскальної служби України*, №1, 2019. С. 109-124.
2. Рекуненко І. І., Чорна С. В. Особливості інвестиційної діяльності страхових компаній. *Економіка і суспільство*. Вип. 8. 2017. С. 666-672.
3. Шишпанова Н. О. Напрями активізації інвестиційної діяльності страхових компаній України. *Агросвіт*. № 21. 2019. С. 59-65.